

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 170, 14.11.2022

Kaupunginhallitus, § 434, 31.10.2022

§ 170

Vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023–2026 taloussuunnitelman hyväksyminen sekä talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet ja talousarvioon liittyvät asiat

TRE:875/02.02.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 14.11.2022, § 170

Valmistelija / lisätiedot:

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539 ja strategiajohtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin seuraavin muutoksin:

Perusopetus, sivu 60: Lisäys kursivoidulla tekstillä:

"Haastavien koronavuosien jälkeen korostetaan lasten ja nuorten sekä henkilöstön laadukasta ja kiireetöntä kohtaamista. Koulujen toimintakulttuuristen toimintatapojen lisäksi laadukasta kohtaamista tuetaan vahvistamalla yhteisöllistä oppilashuoltoa ja kouluvalmentajamallia sekä lisäämällä resurssiopettajia ja tukiopetusta. *Vahvistetaan alueellista tasa-arvoa huomioimalla myönteisen erityiskohtelun alueelliset tarpeet.*"

Kulttuuri, sivu 61: Lisäys kursivoidulla tekstillä:

"Hyvinvointialueen kanssa luodaan käytännöt kulttuurihyvinvointipalvelujen tuottamiseen. *Edistetään suunnitelmallisesti hyvinvointia ja terveyttä yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa, huomioiden myös ikääntyvän väestön ja omaishoitajien tarpeet.*"

Liikunta ja nuoriso, sivu 62: Lisäys kursivoidulla tekstillä:

"Nykyisen palvelutason ylläpitämiseksi tarvitaan maksutulojen kasvattamista, koska kustannukset ovat kasvaneet yleisen hintatason nousun johdosta. Erityisesti puhtaanapidon-, työterveyshuollon-, ulkoisten ICT-palvelujen-, polttoaine- ja energiakustannukset ovat nousseet merkittävästi. Lasten ja nuorten harrastustoiminnan olosuhdekustannukset eivät nouse, mutta aikuisten harrastustoiminnan olosuhdekustannukset nousevat merkittävästi, kohdentuen erityisesti uimahallipalveluihin. *Erytysuimakortin hinnoittelussa huomioidaan pienituloisuus.*"

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Liikunta ja nuoriso, sivu 62: Lisäys kursivoidulla tekstillä:
"Sisä- ja ulkoliikunnan olosuhteilla sekä liikunnan ohjauksella mahdollistetaan asukkaiden omaehtoinen liikkuminen, seurojen yhteisöllistä harjoitus- ja kilpailutoimintaa sekä liikunnan ja kulttuurin tapahtumia. *Ikääntyvän väestön liikuntamahdollisuuksia kehitetään toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja terveyden edistämiseksi huomioiden myös omaishoitajat.*"

Liikunta ja nuoriso, sivu 62, Lisäys kursivoidulla tekstillä:
" Vuonna 2022 uudet nuoriso-ohjaajien vakanssit mahdollistavat mm. mobilisoidun nuorisotilan ja digitaalisen nuorisotilan pysyvän toiminnan sekä yhdenvertaisuustyön kehittämisen ja liikuntamotivaattorin aktivoimaan nuoria koulupäivän jälkeiseen liikunnalliseen toimintaan vuonna 2023. Etsivä nuorisotyö siirtyy hyvinvointialueuudistuksen myötä osaksi nuorisotyön palveluita. *Lähiöohjelman ja Me-talon toiminnan päättyessä Peltolammi-Multisilta -alueen asukastoiminnalle osoitetaan toimintojen jatkuvuuden turvaavat tilat yhteistyössä kaupungin ja alueen toimijoiden kanssa.*"

Asuminen, sivu 74: Lisäys kursivoidulla tekstillä:
"Kohdennamme työtämme asuntotuotannon monipuolistamiseksi, kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten varmistamiseksi sekä segregaatiokehityksen ehkäisemiseksi. *Kaupunki edistää ikäihmisten monipuolisia asumisvaihtoehtoja ja yhteisöllistä asumista.*"

Yhdyskuntalautakunta, sivu 85: Lisäys kursivoidulla tekstillä:
"Ilman merkittäviä toimia ja Hiilineutraali Tampere 2030 -ilmasto-ohjelman määrätietoista toteuttamista tavoitteena olevaa hiilineutraaliutta ei saavuteta vuoteen 2030 mennessä. *Valtuuston edellyttämä Aitolahden ja Teiskon haja-asutusalueen rantoja koskeva selvitys mahdollisista loma-asuntojen käyttötarkoituksen muutoksista vapaa-ajan käytöstä pysyvään asumiseen toteutetaan kuluvan valtuustokauden aikana.*"

Lisäksi valtuusto hyväksyi yksimielisesti seuraavan toivomusponnen:

Tampereen kaupungin on huolehdittava siitä, että joukkoliikenteen hintataso, hinnoittelun yhdenvertaisuus, palvelutaso ja linjasto ovat jatkossakin sellaisia, että joukkoliikenne pysyy käyttäjilleen vetovoimaisena ja sen kulkutapaosuus kasvaisi nykyisestä. Tampereen kaupungin on huolehdittava siitä, että joukkoliikenteen hinnoittelua kehitetään koko Tampereen alueella yhdenvertaisemmaksi. Samalla joukkoliikenteen vetovoima osaltaan tukisi Tampereen kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamista.
Perustelu: Ponsi on viestinnällinen ja tukee joukkoliikenteen vetovoiman tavoitetta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Päätösehdotus

Vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023–2026 taloussuunnitelma hyväksytään.

Talousarvio sitoo valtuustoon ja muihin toimielimiin nähden Yleiset lähtökohdat -osan Talousarvion sitovuus -luvussa määriteltyjen sitovuussäännösten mukaisesti.

Konsernijohtajalle annetaan oikeus päättää organisaatiomuutoksiin liittyvien toimintojen ja niihin liittyvien määrärahojen siirroista.

Konsernijohtajalle tai hänen määräämälleen konsernihallinnon viranhaltijalle annetaan seuraavat oikeudet:

- oikeus ottaa vuoden 2023 mahdollisiin muutettuihin talousarvioihin sisältyvä lainamäärä
- oikeus ottaa vuoden 2023 aikana lyhytaikaisia lainoja 60 milj. euron määrään saakka maksuvalmiuden turvaamiseksi
- oikeus myöntää lyhytaikaisia antolainoja konserniyhteisöille yhteensä enintään 30 milj. euron määrään saakka
- oikeus konvertoida ja maksaa ennaikaisesti takaisin kaupungin taseeseen sisältyviä ottolainoja.

Talousarvion liitetietoihin sisältyvät konserniyhteisöjen tavoitteet hyväksytään kuntalain 110 §:n tarkoittamiksi kuntakonsernin tavoitteiksi.

Laaditun talous- ja tuottavuusohjelman talousanalyysi ja toimenpidesitykset merkitään tiedoksi ja otetaan huomioon vuosien 2024–2026 taloussuunnitteluvalmistelussa.

Konsernihallinnon talousyksikkö oikeutetaan tekemään talousarvioasiakirjaan teknisluonteisia korjauksia ja tarkistuksia.

Vuoden 2023 talousarvioehdotuksen yhteydessä käsiteltävät valtuusto- ja kuntalaisaloitteet sekä niihin liitteessä annetut vastaukset merkitään tiedoksi. Aloitteet eivät anna aiheutta muihin kuin liitteessä mainittuihin toimenpiteisiin.

Kokouskäsitely

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 13. Kaupungin talous / 2023

• Sivun tekstiosan loppuun lisätään uusi kappale: "Investointikatto, joka sisältää kaikki investoinnit, otetaan käyttöön vuoden 2024 alussa. Kaupunki tasapainottaa talouden pitkässä juoksussa. Kaupunki lyhentää tulevana vuosina merkittävästi velkaansa osana tiukkaa talouskuria, ottaen samalla huomioon nykyisen talous- ja energiakriisin."

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

muutosehdotus El. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 58-9.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 15. Toimintaympäristö

• Seuraava Väestö-alaotsikon teksti poistetaan: "ja Tampereen kaupunkistrategiassa tavoiteltu 3 000 asukkaan vuotuinen väestönkasvu on mahdollista saavuttaa myös kuluvana vuonna." Ja tilalle tulee teksti: "Tampere pyrkii kuluvana vuonna ainoastaan taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävään väestönkasvuun."

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus El. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 15. Toimintaympäristö

• Uusi kappale tekstiosion loppuun. Kappaleen nimi: "Talous- ja energiakriisi". Kappaleen teksti: " Nouseva energian hinta ja nousevat korot tulevat aiheuttamaan suurta painetta, huolta ja ahdistusta kuntalaisten elämään ja kunnassa toimivien yritysten toimintaan. Tampere varautuu vastaamaan tähän kasvavaan hätään alueellaan lisäämällä taloudellisia resursseja. Tampere varautuu pahenevan talous-, korko- ja energiakriisin aiheuttamaan ahdinkoon lisäämällä ruoka-apua tilanteen vaatimassa laajuudessa.

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus El. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 56-10, tyhjää 1.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 34. Painopiste: Hiilineutraaleja tekoja

• "Tavoitetila 2030:" muutetaan muotoon: "Tavoitetila 2050, jolloin tavoite on yhtenevä EU:n hiilineutraalisuustavoitteen kanssa."

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus El. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 34. Painopisteen linjaukset

- Painopisteen linjaukset -osioon lisätään kohta: "Kaupunki toteuttaa ja edistää vain sellaisia hiilineutraaleja tekoja, jotka eivät lisää asumisen, liikkumisen ja elämisen kustannuksia."

Kannatus: Aarne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 35. Painopiste: Tulevaisuuden edelläkävijyyttä. Painopisteen linjaukset

- Linjauksessa lause: "Tuemme vihreän siirtymän vauhdittamaa teollisuuden uudistumista sekä kiertotalouden mahdollisuuksia". Muutetaan muotoon: "Nykyinen energiakriisi vaatii kaikkia toimia käyttöön. Vihreän siirtymän sijaan Tampere edistää asukkailleen ja alueellaan toimiville yrityksille edullista energiaa. Toiminnan prioriteetteja ovat myös huoltovarmuus ja perinteinen teollisuus, vaikka se tarkoittaisi turvautumista fossiilisiin polttoaineisiin."

Kannatus: Aarne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 36. Sininen taulukko

- Poistetaan koko laatikko, joka alkaa sanoilla: "Alueen vihreää siirtymää ja teollisuuden uudistumista on vauhditettu."

Kannatus: Aarne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 42. Hiedanranta-kehitysohjelma

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

• Mediaa ja Vaasan hallinto-oikeuden 13.12.2019 linjausta lukuun ottamatta Perussuomalaiset ovat jääneet miltei yksin varoitellessaan jo vuosia Näsisaaren rakentamisen mahdollisesta riskistä alueen pohjavedelle. Lisätään Hiedanranta-kehitysohjelma-kohdan loppuun virke: "Tampere panostaa nykyisen Näsisaaren pienversion tai ns. ratikkasaaren alueella turvalliseen vesirakentamiseen. Mikäli hanke kuitenkin aiheuttaa vahingollisia seuraamuksia alueen pohjavedelle Tampere luopuu saaren rakentamisen laajentamisesta asuinkäyttöön."

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 53-11, tyhjää 3.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 46. Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma

• Poistetaan koko sivun teksti (lukuun ottamatta toiminnan painotuksia) ja korvataan se seuraavalla tekstillä: "Nykyinen energiakriisi edellyttää meitä ottamaan kaikki toimet käyttöön. Vihreän siirtymän sijaan Tampere edistää kuntalaisten ja yritysten käyttöön edullista energiaa. Tampereen prioriteetteja ovat myös huoltovarmuus ja perinteinen teollisuus, vaikka se tarkoittaisi turvautumista fossiilisiin polttoaineisiin."

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 46. Toiminnan painotuksen vuonna 2023

• Poistetaan kohdasta kaikki painotukset ja korvataan ne seuraavalla yhdellä painotuksella: "Kuntalaiset ja yritykset ovat aivan uuden edessä kohdatessaan vaikenovan energiakriisin ja talouskriisin vaikutukset. Kaupunki helpottaa tilannetta poistamalla väliaikaisesti käytöstä Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartan. Tampere toteuttaa uutena tiekartat, jotka edistävät työllisyyttä, edullista energiaa, paikallista sähkön ja energian omavaraisuutta, edullista asumista ja edullisia liikkumista.

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 49. Ilmastobudjetti.

- Sivun ensimmäinen lause muutetaan muotoon: "Tampere tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä."
- Ensimmäisen lauseen jälkeen lisätään seuraava lause: "Hiilineutraaliutta tavoiteltaessa toteutetaan vain sellaisia toimenpiteitä, jotka eivät nosta asumisen, elämisen, liikkumisen ja yrittämisen kustannuksia."

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva on tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 49. Päästöbudjetti kappale ja sivun alaosassa oleva taulukko ja taulukon johdantoteksti

- Korvataan päästöbudjetti-osiossa nykyinen teksti seuraavasti: "Nykyisessä talous- ja energiakriisissä päästöbudjettia ei toteuteta toistaiseksi, vaan kaupunki pyrkii tuottamaan tarvitsemansa energian kaikilla mahdollisilla taloudellisilla toimenpiteillä, myös fossiililla polttoaineilla."
- Lisätään päästöbudjetin tekstiosan loppuun seuraavat lauseet: "Tampere ei edistä ilmasto- tai muistakaan syistä lihan ja maidon käytön rajoittamista tai lopettamista, etenkin kasvavassa iässä olevien lasten koulu- ja päiväkotiruokailuissa tai kaupungin järjestämissä tilaisuuksissa."
- Sivun alaosassa oleva päästöbudjetti-tilaus ja sen johdantoteksti poistetaan.

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 51. Riskienhallinta ja turvallisuus

- Lauseen "Valtion on myös ehdottomasti pidättäydyttävä lisäämästä kuntien tehtäviä ja velvoitteita." jälkeen lisätään teksti: "Tuleviin talousarvioihin voidaan tuoda skenaarioajattelua arvioimaan mahdollista vaihteluväliä menoille ja tuloille, jotta kaupunki voi suunnittelussaan paremmin varautua eri taloudellisten epävarmuustekijöiden vaikutuksiin."

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 53-13, tyhjää 1.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 53. Hankinnat

- Tekstiosan loppuun lisätään virke: "Tampereen kaupunki pyrkii lain sallimin keinoin mahdollistamaan ja varmistamaan alueellaan toimivien pienten ja keskisuurten yritysten osallistumisen tarjouskilpailuihin ja niissä menestymisen."

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 53-14.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 57. Sivistys- ja kulttuurilautakunta. Tuottavuus-osan loppu

- Lisätään Tuottavuus-osan loppuun uusi kappale: "Tampere edistää liikumista tarjoamalla uimahallin käyttäjämaksut puoleen hintaan kaikille 65-vuotta täyttäneille klo 9–14 välisenä aikana matkakortilla maksettaessa."

KUSTANNUSVAIKUTUS: lisäkuluja arviolta 100 000 euroa.

Numeromuutokset viedään budjettiin virkamiestyönä.

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 53-14.

Pormestari Anna-Kaisa Ikonen oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Perusopetus, sivu 60: Lisäys kursivoidulla tekstillä:

"Haastavien koronavuosien jälkeen korostetaan lasten ja nuorten sekä henkilöstön laadukasta ja kiireetöntä kohtaamista. Koulujen toimintakulttuuristen toimintatapojen lisäksi laadukasta kohtaamista tuetaan vahvistamalla yhteisöllistä oppilashuoltoa ja kouluvalmentajamallia sekä lisäämällä resurssiopettajia ja tukiopetusta. *Vahvistetaan alueellista tasa-arvoa huomioimalla myönteisen erityiskohtelun alueelliset tarpeet.*"

Kannatus: Kalervo Kummola, Anne-Mari Jussila, Pekka Salmi, Jaakko

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Stenhäll, Vilhartti Hanhilahti, Sirpa Pursiainen, Lauri Lyly, Atanas Aleksovski, Milka Hanhela ja Sari Tanus

Muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Milka Hanhela oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Perusopetus, sivu 60

Lisätään 100 000 e koulujen maksuttoman aamupalan kokeiluun, sekä kasvatetaan talousarvion alijäämää samalla summalla.

Kannatus: Ulla-Leena Alppi, Noora Tapio, Lassi Kaleva ja Liban Sheikh

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Hanhelan muutosehdotus hylättiin äänin 53-13, tyhjää 1.

Pormestari Anna-Kaisa Ikonen oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Kulttuuri, sivu 61: Lisäys kursivoidulla tekstillä:

”Hyvinvointialueen kanssa luodaan käytännöt kulttuurihyvinvointipalvelujen tuottamiseen. *Edistetään suunnitelmallisesti hyvinvointia ja terveyttä yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa, huomioiden myös ikääntyvän väestön ja omaishoitajien tarpeet.*”

Kannatus: Kalervo Kummola, Anne-Mari Jussila, Pekka Salmi, Jaakko Stenhäll, Vilhartti Hanhilahti, Sirpa Pursiainen, Lauri Lyly, Atanas Aleksovski, Milka Hanhela ja Sari Tanus

Muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Milka Hanhela oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Kulttuuri, sivu 61.

Lisätään 25 000 e kirjastoille aukioloaikojen säilyttämiseksi ennallaan, sekä kasvatetaan alijäämää samalla summalla.

Kannatus: Ulla-Leena Alppi, Noora Tapio, Lassi Kaleva ja Liban Sheikh

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Hanhelan muutosehdotus hylättiin äänin 54-13.

Milka Hanhela oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Kulttuuri, sivu 61.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lisätään 50 000 e työväenopistojen toimintaan, sekä kasvatetaan alijäämää samalla summalla.

Kannatus: Ulla-Leena Alppi, Noora Tapio ja Liban Sheikh

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Hanhelan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Pormestari Anna-Kaisa Ikonen oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Liikunta ja nuoriso, sivu 62: Lisäys kursivoidulla tekstillä:
"Nykyisen palvelutason ylläpitämiseksi tarvitaan maksutulojen kasvattamista, koska kustannukset ovat kasvaneet yleisen hintatason nousun johdosta. Erityisesti puhtaanapidon-, työterveyshuollon-, ulkoisten ICT-palvelujen-, polttoaine- ja energiakustannukset ovat nousseet merkittävästi. Lasten ja nuorten harrastustoiminnan olosuhdekustannukset eivät nouse, mutta aikuisten harrastustoiminnan olosuhdekustannukset nousevat merkittävästi, kohdentuen erityisesti uimahallipalveluihin. *Erityisuimakortin hinnoittelussa huomioidaan pienituloisuus.*"

Kannatus: Kalervo Kummola, Anne-Mari Jussila, Pekka Salmi, Jaakko Stenhäll, Vilhartin Hanhilahti, Sirpa Pursiainen, Lauri Lyly, Atanas Aleksovski, Milka Hanhela ja Sari Tanus

Muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pormestari Anna-Kaisa Ikonen oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Liikunta ja nuoriso, sivu 62: Lisäys kursivoidulla tekstillä:
"Sisä- ja ulkoliikunnan olosuhteilla sekä liikunnan ohjauksella mahdollistetaan asukkaiden omaehtoinen liikkuminen, seurojen yhteisöllistä harjoitus- ja kilpailutoimintaa sekä liikunnan ja kulttuurin tapahtumia. *Ikääntyvän väestön liikuntamahdollisuuksia kehitetään toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja terveyden edistämiseksi huomioiden myös omaishoitajat.*"

Kannatus: Kalervo Kummola, Anne-Mari Jussila, Pekka Salmi, Jaakko Stenhäll, Vilhartin Hanhilahti, Sirpa Pursiainen, Lauri Lyly, Atanas Aleksovski, Milka Hanhela ja Sari Tanus

Muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pormestari Anna-Kaisa Ikonen oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Liikunta ja nuoriso, sivu 62, Lisäys kursivoidulla tekstillä:
" Vuonna 2022 uudet nuoriso-ohjaajien vakanssit mahdollistavat mm. mobilisoidun nuorisotilan ja digitaalisen nuorisotilan pysyvän toiminnan sekä yhdenvertaisuustyön kehittämisen ja liikuntamotivaattorin aktivoimaan nuoria koulupäivän jälkeiseen liikunnalliseen toimintaan vuonna 2023. Etsivä nuorisotyö siirtyy hyvinvointialueuudistuksen myötä osaksi nuorisotyön palveluita. *Lähiöohjelman ja Me-talon toiminnan päättyessä Peltolampi-Multisilta -alueen asukastoiminnalle osoitetaan toimintojen jatkuvuuden turvaavat tilat yhteistyössä kaupungin ja alueen toimijoiden kanssa.*"

Kannatus: Kalervo Kummola, Anne-Mari Jussila, Pekka Salmi, Jaakko Stenhäll, Vilhartin Hanhilahti, Sirpa Pursiainen, Lauri Lyly, Atanas Aleksovski, Milka Hanhela ja Sari Tanus

Muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 62. Liikunta ja nuoriso

• Lisätään tekstiosan loppuun uusi kappale: "Hervannan laskettelurinteiden kuntoportaiden rakentamisen suunnittelutyö käynnistetään."

Kannatus: Aarne Raevaara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 52-14, tyhjää 1.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 66. Ammatillinen koulutus / Toiminnan painotukset ja keskeiset muutokset

•Sivun tekstiosan loppuun lisätään uusi kappale: "Maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan varmistetaan muun muassa sillä, että kotoutumissuunnitelmaan sisältyvää laadukasta suomen kielen ja kulttuurin opetusta on tarjolla riittävästi, ja edistymistä mitataan selkeillä testeillä."

Kannatus: Aarne Raevaara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Pormestari Anna-Kaisa Ikonen oli tehnyt seuraavan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

muutosehdotuksen:

Asuminen, sivu 74: Lisäys kursivoidulla tekstillä:

"Kohdennamme työtämme asuntotuotannon monipuolistamiseksi, kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten varmistamiseksi sekä segregaatiokehityksen ehkäisemiseksi. *Kaupunki edistää ikäihmisten monipuolisia asumisvaihtoehtoja ja yhteisöllistä asumista.*"

Kannatus: Kalervo Kummola, Anne-Mari Jussila, Pekka Salmi, Jaakko Stenhäll, Vilhartti Hanhilahti, Sirpa Pursiainen, Lauri Lyly, Atanas Aleksovski, Milka Hanhela ja Sari Tanus

Muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 79. Kaupin pesäpallstadionin oheistilat

- Lause: "Oheistilat toteutetaan toisessa rakennusvaiheessa." Muutetaan muotoon: "Hankkeen kohonneiden kokonaiskustannusten vuoksi stadionin toiminnan kannalta oleelliset oheistilat toteutetaan toisessa rakennusvaiheessa."

KUSTANNUSVAIKUTUS: säästöä noin 1,1 miljoonaa euroa. Muutokset viedään budjettiin virkamiestyönä.

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 82. Kokoelmakeskus

- Poistetaan teksti, joka kuuluu seuraavasti: "Perusparannuksessa korjataan kosteusvaurioituneet rakenteet ja uusitaan talotekniset järjestelmät niiltä osin kuin niitä ei ole uusittu edellisessä peruskorjauksessa." Tilalle tulee teksti: "Kokoelmakeskuksen peruskorjaus tulisi merkittävästi kalliimmaksi kuin uuden hallin rakentaminen. Selvitetään uuden hallin rakentamista."

- Lauseen: "Tarveselvityksessä selvitetään Tampereen museoiden tarvitsema olosuhdesäädelyyn varastotilan määrä." jälkeen lisätään teksti: "Samalla tutkitaan sitä, kuinka laajasti kokoelmat on tarkoituksenmukaista säilyttää kaupungin omissa kokoelmakeskuksissa."

KUSTANNUSVAIKUTUS: säästöä arviolta 6 miljoonaa euroa.

Numeromuutokset viedään budjettiin virkamiestyönä.

Kannatus: Arne Raevara ja Marika Puolimatka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 82. Rauhaniemen sauna

• Lause: "Hankkeelle esitetään suunnittelurahaa vuodelle 2024 ja rakentamisrahaa vuodelle 2025." muutetaan muotoon: "Hankkeelle esitetään suunnittelurahaa vuodelle 2023 ja rakentamisrahaa vuodelle 2024."

KUSTANNUSVAIKUTUS: lisäkuluja noin 1,1 miljoonaa euroa. Muutokset budjettiin tehdään virkamiestyönä.

Kannatus: Aarne Raevara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Pormestari Anna-Kaisa Ikonen oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Yhdyskuntalautakunta, sivu 85: Lisäys kursivoidulla tekstillä:

"Ilman merkittäviä toimia ja Hiilineutraali Tampere 2030 -ilmasto-ohjelman määrätietoista toteuttamista tavoitteena olevaa hiilineutraaliutta ei saavuteta vuoteen 2030 mennessä. *Valtuuston edellyttämä Aitolahden ja Teiskon haja-asutusalueen rantoja koskeva selvitys mahdollisista loma-asuntojen käyttötarkoituksen muutoksista vapaa-ajan käytöstä pysyvään asumiseen toteutetaan kuluvan valtuustokauden aikana.*"

Kannatus: Kalervo Kummola, Anne-Mari Jussila, Pekka Salmi, Jaakko Stenhäll, Vilhartin Hanhilahti, Sirpa Pursiainen, Lauri Lyly, Atanas Aleksovski, Milka Hanhela ja Sari Tanus

Muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 88. Kaupunkiympäristön suunnittelu / Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

• Lisätään sivun tekstiosion loppuun uusi kappale: "Henkilöautolla tulee päästä liikkumaan sujuvasti koko kaupungin alueella. Kaupungin tahtotila on lisätä maanpäällistä kadunvars- ja aluepysäköintiä. Kaupunki pyrkii ensisijaisesti ratkaisuihin, jotka mahdollistavat ilmaisen tai nykyistä edullisemmän pysäköinnin. Tavoitteena on mahdollistaa hajautettu pysäköintimalli, joka edistää sitä, että autolla pääsee mahdollisimman lähelle paikkaa, jossa asioi, vierailee tai yöpyy. Pysäköinti palvelee

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

nykyistä paremmin ja edullisemmin niin asukas-, asiakas- ja työpaikkapysäköintiä.”

Kannatus: Arne Raevaara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Milka Hanhela oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän muutosesitys talousarvioesitykseen 2023 kohtaan Joukkoliikennelautakunta, sivu 91.

Esitämme 800 000 € lisäystä joukkoliikennelautakunnalle kompensoimaan joukkoliikenteen lippujen hintojen korotustarvetta, talousarvion alijäämän kasvattamista tällä summalla, ja siten lippuhintojen korotusten puolittamista.

Kannatus: Ulla-Leena Alppi, Noora Tapio, Lassi Kaleva ja Liban Sheikh

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Hanhelan muutosehdotus hylättiin äänin 56-11.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 93. Joukkoliikenne / Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

- Sivun tekstiosan loppuun lisätään uusi kappale: ”Vyöhykeratkaisuja kehitetään niin, että kausilipulla pystyy pienellä lisämaksulla matkustamaan lisävyöhykkeille.”

Kannatus: Arne Raevaara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 55-11, tyhjää 1.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 93. Joukkoliikenne / Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

- Sivun tekstiosan loppuun lisätään uusi kappale: ”Perinteisesti kaikki 65 vuotta täyttäneet matkustajat ovat saaneet n. 45 % alennuksen henkilökohtaiselle matkakortille ladatusta arvolipusta klo 9–14. Tampere laajentaa ns. seniorialennuksen alennuksen kattamaan koko päivän. KUSTANNUSVAIKUTUS: lisäkuluja arviolta 2–3 miljoonaa euroa vuodessa. Tarkempi hintavaikutus selvitetään valmistelun yhteydessä ja muutokset viedään budjettiin virkamiestyönä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kannatus: Arne Raevaara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 56-11.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 115. Investoinnit

• Lausetta: "Tarkastelu aloitetaan varhaiskasvatuksen uusien yksikköjen tilaohjelmien vakioinnilla eri kokoluokan päiväkotitiloissa ja selvitetään mahdollisuudet tilojen vakiointiin ja/tai konseptointiin." jatketaan pilkulla ja tekstillä: "jotta hankkeiden suunnittelu- ja toteutuskustannuksia saadaan alennettua."

Kannatus: Arne Raevaara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Lassi Kaleva oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen:

Sivu 126. Tytäryhtiöiden tavoitteet 2023

• Sivun tekstiosan loppuun lisätään teksti: "Tampereen Sähkölaitos myy tuottamansa sähkön suoraan yksityisasiakkaille Tampereen kaupungin alueella perinteiseen tapaan normaalilla tuotantokustannukset huomioivalla hinnalla, ilman sähköpörssin korottavaa vaikutusta myymänsä sähkön hintaan."

Kannatus: Arne Raevaara ja Marika Puolimatka

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, muutosehdotus EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksen tulos: Kalevan muutosehdotus hylättiin äänin 57-10.

Pormestari Anna-Kaisa Ikonen oli tehnyt seuraavan toivomusonsiehdotuksen:

Tampereen kaupungin on huolehdittava siitä, että joukkoliikenteen hintataso, hinnoittelun yhdenvertaisuus, palvelutaso ja linjasto ovat jatkossakin sellaisia, että joukkoliikenne pysyy käyttäjilleen vetovoimaisena ja sen kulkutapaosuus kasvaisi nykyisestä. Tampereen kaupungin on huolehdittava siitä, että joukkoliikenteen hinnoittelua kehitetään koko Tampereen alueella yhdenvertaisemmaksi. Samalla joukkoliikenteen vetovoima osaltaan tukisi Tampereen kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Perustelu: Ponsi on viestinnällinen ja tukee joukkoliikenteen vetovoiman

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

tavoitetta.

Kannatus: Kalervo Kummola, Anne-Mari Jussila, Pekka Salmi, Jaakko Stenhäll, Vilhartin Hanhilahti, Sirpa Pursiainen, Lauri Lyly, Atanas Aleksovski, Milka Hanhela ja Sari Tanus

Toivomusonsiehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa, ko-pa-li (konsernihallinto, palvelualueet, liikelaitokset), aloitteiden tekijät

Liitteet

- 1 Kh 31.10.2022 Talousarvioehdotuksen yhteydessä käsiteltävät aloitteet ja niihin annetut vastaukset
 - 2 Kh 31.10.2022 Pormestarin ehdotus Tampereen kaupungin talousarvioksi 2023 ja taloussuunnitelmaksi 2023–2026, 24.10.2022
 - 3 Kh 31.10.2022 Kasvun hinta Tampereella -raportti, Eero Laesterä, Tuomas Hanhela, Tomi Pihlajamäki
 - 4 Kh 31.10.2022 Keinot ja kehitysesitykset, Eero Laesterä
-

Kaupunginhallitus, 31.10.2022, § 434

Valmistelijat / lisätiedot:
Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Anna-Kaisa Ikonen, Pormestari

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023–2026 taloussuunnitelma hyväksytään.

Talousarvio sitoo valtuustoon ja muihin toimielimiin nähden Yleiset lähtökohdat -osan Talousarvion sitovuus -luvussa määriteltyjen sitovuussäännösten mukaisesti.

Konsernijohtajalle annetaan oikeus päättää organisaatiomuutoksiin liittyvien toimintojen ja niihin liittyvien määrärahojen siirroista.

Konsernijohtajalle tai hänen määräämälleen konsernihallinnon viranhaltijalle annetaan seuraavat oikeudet:

- oikeus ottaa vuoden 2023 mahdollisiin muutettuihin talousarvioihin sisältyvä lainamäärä
- oikeus ottaa vuoden 2023 aikana lyhytaikaisia lainoja 60 milj. euron määrään saakka maksuvalmiuden turvaamiseksi
- oikeus myöntää lyhytaikaisia antolainoja konserniyhteisöille yhteensä enintään 30 milj. euron määrään saakka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- oikeus konvertoida ja maksaa ennenaikaisesti takaisin kaupungin taseeseen sisältyviä ottolainoja.

Talousarvion liitetietoihin sisältyvät konserniyhteisöjen tavoitteet hyväksytään kuntalain 110 §:n tarkoittamiksi kuntakonsernin tavoitteiksi.

Laaditun talous- ja tuottavuusohjelman talousanalyysi ja toimenpidesitykset merkitään tiedoksi ja otetaan huomioon vuosien 2024–2026 taloussuunnitteluvalmistelussa.

Konsernihallinnon talousyksikkö oikeutetaan tekemään talousarvioasiakirjaan teknisluonteisia korjauksia ja tarkistuksia.

Vuoden 2023 talousarvioehdotuksen yhteydessä käsiteltävät valtuusto- ja kuntalaisaloitteet sekä niihin liitteessä annetut vastaukset merkitään tiedoksi. Aloitteet eivät anna aiheutta muihin kuin liitteessä mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Talousarvion rakenne ja sisältö

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Kuntalain 110 §:ssä on kunnan talousarviosta säädetty seuraavaa:

'Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota.'

Ehdotus kaupungin vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023–2026 taloussuunnitelmaksi on laadittu ottaen soveltuvin osin huomioon talousarvion laadintaa koskevat säännökset ja ohjeet.

Tampereen kaupungin talousarvio koostuu seuraavista osista: yleiset lähtökohdat, käyttötalousosa ja investoinnit yksiköittäin, laskelmat sekä liitteet.

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen uudistus (sote-uudistus)

Sote-palvelujen ja pelastustoimen järjestämisvastuu ja niiden kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Rahoituksen siirto toteutetaan vähentämällä kunnilta peruspalvelujen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

valtionosuuksia, kunnallisveroa, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta. Kuntien verotulojen vähentämistä vastaavasti korotetaan valtion ansiotuloverotusta ja valtion osuutta yhteisöveron tuotosta.

Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksiköllä. Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatetaan vastaavasti. Kuntien verotulot pienenevät uudistuksessa noin 14 mrd. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuksia siirretään uudistuksessa kunnilta valtiolle 5,3 mrd. euroa.

Talousarvio 2023

Vuoden 2023 talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun lähtökohdat muodostavat Tampereen strategia 2030, pormestari Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelma, kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös ja vuoden 2022 talousarvion toteumaennuste sekä vuosia 2022–2026 koskevat taloudelliset ennusteet.

Tuloperusteet ja tilikauden tulos

Tampereen vuoden 2023 talousarvio on valmisteltu uuden 7,61 tuloveroprosentin ja nykyisten kiinteistöveroprosenttien mukaan.

Verotulot vähenevät ensi vuonna 547 milj. euroa (46,5 prosenttia) vuoden 2022 toteumaennusteesta sote-uudistuksen vaikutuksesta. Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän 441,5 milj. euroa, kiinteistöverotuloja 98,5 milj. euroa ja yhteisöverotuloja 90,0 milj. euroa. Valtionosuudet vähenevät 309,6 milj. euroa.

Kokonaisuudessaan verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) vähenee vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna noin 857 milj. euroa.

Talousarviossa koko kaupungin yhteenlasketut nettomenot vähenevät vuoden 2022 tilinpäätösennusteeseen verrattuna 819 milj. euroa. Pysyvien vastaavien myyntivoittoja ja maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan kertyvän 21,9 milj. euroa.

Vuoden 2023 talousarvion vuosikate on 126,9 milj. euroa ja tilikauden tulos on 0. Vuosikate kattaa 100 prosenttia suunnitelman mukaisista poistoista.

Investoinnit

Kaupungin ja liikelaitosten yhteenlasketut ulkoiset bruttoinvestoinnit ovat 226,6 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 222,2 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta on talousarviossa 86,2 milj. euroa negatiivinen. Investointien tulorahoitusprosentti on 57.

Suurimmat investointimenot (netto) ovat talonrakennushankkeiden 109,6 milj. euron, yhdyskuntalautakunnan 50 milj. euron, Tampereen Vesi Liikelaitoksen 18 milj. euron sekä asunto- ja kiinteistölautakunnan 14,7 milj. euron vesi- ja maa-alueiden investoinnit. Viiden tähden keskustan kehitysohjelman investointeihin varataan 9,2 milj. euroa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lainamäärä

Ensi vuonna kaupungin korollisen velan ei arvioida kasvavan lainkaan, jos kaupungin kiinteistöomaisuuden myynnit toteutuvat suunnitellusti. Asukaskohtaisen lainamäärän arvioidaan laskevan ensi vuonna 3 728 euroon. Kaupungin kasvun edellyttämien suurten investointitarpeiden vuoksi paine kaupungin lainamäärän kasvuun kuitenkin jatkuu lähivuosina.

Toiminnan tavoitteet

Tampereen strategia Tekemisen kaupunki hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.11.2021. Strategia valmisteltiin Anna-Kaisa Ikkosen pormestariohjelman 2021–2025 pohjalta. Vuosi 2023 on strategian toinen toteutusvuosi.

Talousarvion 2023 toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategian valtuustokauden tavoitteisiin. Talousarviossa tavoitteita asetetaan kaupunkitasoisesti sekä erikseen lautakunnille, liikelaitoksille ja konserniyhteisöille. Tampereen strategia ohjaa myös liikelaitosten ja konserniyhteisöjen tavoitteiden asettamista.

Tavoitteita asetetaan lähtökohtaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille, ja niissä tähdätään selkeään mitattavuuteen. Tavoitteiden luonteesta johtuen niiden asettamisessa pyritään teemalliseen jatkumoon. Talousarvioon 2023 valmistelluista tavoitteista suurin osa on samansuuntaisia kuin vuoden 2022 tavoitteet. Uusia vuodelle 2023 kohdistuvia tavoitteita on valmisteltu mm. nuorten ja aikuisten päihteiden käyttöön, kiusaamiseen, yksinäisyyteen, vaikuttamismahdollisuuksiin, asuinalueiden kehittämiseen sekä keskustan siisteyteen liittyen. Lisäksi osassa tavoitteissa tavoitetta on kohdennettu vuodelle 2023 uudelleen ja/tai tavoitetasoja on muutettu. Tällaisia tavoitteita on mm. yritystapahtumiin, lasten, nuorten ja aikuisten liikkumiseen, hyvinvointialueen käynnistymiseen sekä digitaalisten palvelujen kehittämiseen liittyen. Hyvinvointialueen käynnistyessä sosiaali- ja terveyslautakunnalle vuoden 2022 aikana kohdistut tavoitteet ovat asunnottomuuden vähentämiseen liittyvää tavoitetta lukuun ottamatta poistuneet.

Tavoitteiden valmistelussa on pyritty huomioimaan talous- ja tuottavuusohjelman valmistelu, hyvinvointialueen käynnistyminen, koronapandemiasta elpyminen sekä Ukrainan sodan vaikutukset ja yleinen taloudellinen epävarmuus.

Strategian sisältöjä tarkennetaan lautakuntien ja kaupunginhallituksen alaiselle toiminnalle laadittavissa palvelusuunnitelmissa.

Palvelusuunnitelmat laaditaan valtuustokaudelle 2022–2025.

Palvelusuunnitelmien sisällöt tarkentuvat vuosisuunnitelmissa.

Johtokunnat tarkentavat strategian sisältöjä vuosittain laadittavissa palvelu- ja vuosisuunnitelmissa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tavoitteet hyväksytään lopullisessa muodossaan osana talousarviota 14.11.2022.

Taloussuunnitelma 2023–2026

Talousarviokirjaan sisältyy taloussuunnitelma vuosille 2023–2026. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelma on laadittu karkealla tasolla. Investoinneista esitetään taloussuunnitelmakauden investoinnit sekä alustavat suunnitelmat vuosille 2027–2032. Suunnitelmat tarkentuvat tulevien vuosien taloussuunnitelmissa.

Vuosien 2024–2026 talouden suunnitteluun sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuustekijöitä erityisesti valtionosuuksien ja verotulokehityksen osalta. Vuosina 2024–2026 tavoitteena on pitää nettomenojen vuotuinen kasvu verorahoituksen kasvua pienempänä, jotta tuloslaskelma saadaan nostetuksi ylijäämäiseksi.

Taloussuunnitelmavuosien kuntatalous on arvioiden mukaan kiristymässä huomattavasti. Vuoden 2022 aikana on valmisteltu erillinen talous- ja tuottavuusohjelma talouden hallitsemiseksi. Ohjelmassa on talouden analyysiosa ja esityksiä käytännön keinoiksi ja hankkeiksi talouden sopeuttamiseksi. Talouden analyysiosassa on arvioitu tehtyjä investointipanostuksia, soteuudistuksen vaikutuksia, kaupungin kasvun vaikutuksia sekä kaupungin palvelurakenteen kustannuksia. Toisessa osassa on esitetty käytännön keinoja ja hankkeita talouden nostamiseksi tasapainoon vuosina 2024–2026. Esitettyjä keinoja ja hankkeita ei toteuteta ilman erillispäätöksiä. Tavoitteena on hyödyntää esitettyjä keinoja ja hankkeita vuosien 2024–2026 taloussuunnittelussa.

Lähtökohtana taloussuunnitelmakauden toiminnan ja talouden suunnittelussa on, että pidättäydytään laajentamasta palvelujen määrää tai laatua kaupungin omilla päätöksillä. Liiallisen velkaantumisen estämiseksi taloussuunnitelmakaudella nostetaan tulorahoituksen tasoa suhteessa investointeihin.

Taloussuunnitelmakaudella palvelutarpeiden kasvu ja suuret investointitarpeet asettavat paineita kaupungin rahoitusaseman vakaana pitämiseksi. Hyvinvointialueen perustamisen kaikkia talouteen kohdistuvia vaikutuksia verorahoitukseen ei ole tiedossa syksyllä 2022. Taloussuunnitelmakaudella tavoitteena on hidastaa menojen kasvuvauhtia talous- ja tuottavuusohjelman toimenpiteillä.

Kunnallisveron ja yhteisöveron tilitykset heilahtelevat taloussuunnitelmakaudella voimakkaasti sote-uudistuksen vaikutuksesta. Taloussuunnitelmakauden verotulojen ja valtionosuuksien arviointi onkin hyvin ongelmallista syksyllä 2022. Verotulot ja valtionosuudet putoavat sote-uudistuksen myötä vuonna 2023 voimakkaasti. Kunnallisverotilitykset vähenevät vielä 2024, mutta kääntyvät sen jälkeen reilun 2 prosentin kasvuun. Yhteisöverotilitykset putoavat 2024, jonka jälkeen yhteisöverotuoton arvioidaan kasvavan maltillisesti.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kuntatalouden vuodesta 2023 arvioidaan tulevan hyvä, mutta sen jälkeen tilanne heikkenee merkittävästi. Valtiovarainministeriö arvioi syksyn 2022 Kuntatalousohjelmassa: "Kuntatalouden menot pysyvät vuosina 2024–2026 hieman tuloja suurempina. Vuosikate riittää kattamaan poistot kaikkina tarkasteluvuosina painelaskelmassa. Kuntatalouden tilanne helpottuu sote-uudistuksen myötä nopeimmin kasvavien menojen siirtyessä pois kuntien vastuulta. Kuntatalouteen jää menojen ja tulojen välille rakenteellinen epätasapaino, joten tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy sote-uudistuksen jälkeenkin."

Valtiovarainministeriön arvion mukaan vuosina 2024–2026 kuntatalouden toimintamenot kasvavat keskimäärin 2,9 prosenttia vuodessa. Kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,6 prosenttia vuodessa.

Vuoden 2022 aikana on valmisteltu erillinen talous- ja tuottavuusohjelma talouden hallitsemiseksi. Laadittu ohjelma on kaksiosainen, jossa on sekä talouden analyysiosa että esityksiä käytännön keinoiksi ja hankkeiksi. Talouden analyysissä on arvioitu investointipanostuksia, soteuudistuksen vaikutuksia, kaupungin kasvun vaikutuksia sekä kaupungin palvelurakenteen kustannuksia. Toisessa osassa on esitetty käytännön keinoja ja hankkeita talouden nostamiseksi tasapainoon vuosina 2024–2026. Esitetyt keinoja ja hankkeita ei toteuteta ilman erillispäätöksiä. Tavoitteena on kuitenkin hyödyntää esitetyt keinoja ja hankkeita tulevien vuosien taloussuunnittelussa.

Kuntalain 110 §:n mukaan 'taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.' Tampereen kaupungin taseessa on edellisiltä tilikausilta kertyneitä ylijäämiä 593,672 milj. euroa.

Investoinnit 2023–2026

Taloussuunnitelmakauden investointitaso pysyy edelleen suurena. Kaupungin ja liikelaitosten yhteenlasketut nettoinvestoinnit nousevat taloussuunnitelmakaudella noin 951 milj. euroon. Keskimääräinen investointitaso on taloussuunnitelmakaudella 238 milj. euroa.

Taloussuunnitelmakauden suurimmat investointimenot ovat Talonrakennushankkeiden 448 milj. euron investoinnit ja Yhdyskuntalautakunnan 193 milj. euron investoinnit.

Korkean investointitason aiheuttamaa lisärahoitustarvetta katetaan osittain omistuksien uudelleenjärjestelyillä ja omaisuuden myynnillä. Omaisuuden myynnistä saatavia tuloja tulee ensisijaisesti kohdistaa suunniteltujen investointien omarahoitusosuuden vahvistamiseen ja velanottotarpeen vähentämiseen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lainamäärän kehitys 2023–2026

Lainamäärä on kasvamassa taloussuunnitelmakaudella 1,285 miljardiin euroon ja asukaskohtainen lainamäärä on nousemassa vuoden 2025 loppuun mennessä vajaaseen 5 000 euroon. Lainamäärän kasvu tulee kuitenkin todennäköisesti jäämään pienemmäksi, sillä kaikki investoinnit eivät toteudu suunnitellussa aikataulussa, joitain omistuksia järjestellään uudelleen investointien rahoittamiseksi ja jotain omaisuutta voidaan myydä sekä investointeja toteutetaan vaihtoehtoisilla rahoitusmalleilla. Talous- ja tuottavuusohjelman toimenpiteillä tavoitellaan taloussuunnitelmassa arvioitua parempaa vuosikatetta, jolloin lainamäärän kasvu jää nyt arvioitua pienemmäksi. Vuoden 2026 lopussa asukaskohtaisen lainamäärä olisi nousemassa ilman talouden tasapainotus- ja tuottavuusohjelmaa noin 5 000 euroon.

Talousarviokirjan toimitus

Esitys vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023–2026 taloussuunnitelmaksi on jaettu kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle 24.10.2022 talousarvion esittelytilaisuudessa sekä lähetetty postitse 25.10.2022.

Talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet ja muut talousarvioon liittyvät asiat

Kaupunginvaltuusto on 26.9.2005 päättänyt, että aloitteiden käsittelyohjeistusta ja sen noudattamista tarkennetaan, jotta vastaukset aloitteisiin tulisivat nopeammassa tahdissa käsittelyyn. Päätöksen mukaan 'jos aloitteessa edellytetään määrärahaa, se käsitellään talousarvion yhteydessä'.

Lautakunnat ja johtokunnat ovat käsitelleet aloitteita tällaisina talousarvioaloitteina. Lisäksi joihinkin lauta- ja johtokunnille kuulumattomiin aloitteisiin on viranhaltijavastaukset. Aloitteet, tiivistelmä vastauksista sekä vastaukset kokonaisuudessaan on koottu liitteeksi.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle, strategijahtaja Reija Linnamaalle, johtaja Mikko Nurmiselle, johtaja Lauri Savisaarelle, johtaja Leena Viitasaarelle, johtaja Rantasen varahenkilö kilpailukykyjohtaja Anna-Kaisa Heinämäelle, liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolaiselle sekä henkilöstöjohtaja Niina Pietikäiselle. He olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Liitteet

1 Kh 31.10.2022 Talousarvioehdotuksen yhteydessä käsiteltävät aloitteet ja niihin annetut vastaukset

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- 2 Kh 31.10.2022 Pormestarin ehdotus Tampereen kaupungin talousarvioksi 2023 ja taloussuunnitelmaksi 2023–2026, 24.10.2022
- 3 Kh 31.10.2022 Kasvun hinta Tampereella -raportti, Eero Laesterä, Tuomas Hanhela, Tomi Pihlajamäki
- 4 Kh 31.10.2022 Keinot ja kehitysesitykset, Eero Laesterä

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäville Tampereen kaupungin internet-sivuille www.tampere.fi 22.11.2022

Päätös on lähetetty sähköisesti 22.11.2022.

Muutoksenhakuviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Tampere
22.11.2022

Karoliina Vehmaanperä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kunnallisvalitus

§170

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa muutosta hakea myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava
- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.